

ЕВРОТОН: ПОЧАТОК

АНДРІЙ КРИЖЕВСЬКИЙ

Андрій Крижевський
ЕВОТОН: ПОЧАТОК

Вдень ці землі на півночі Африки перетворювалися на пекло. Високо у блакитному піднебессі ярилося сонце, сліпуче відбиваючись від піску, розпеченого, наче вулканічна лава. Якщо прислухатися, то можна почути шурхотіння піщинок, що пересипаються гарячими струмками під рвучкою силою гарячого вітру. Лише він панує серед непорушної тиші та похмурого спокою пустелі, яка без вагань відбирає життя кожного зухвальця – порушника кордонів її володінь. Ступиш хоча б крок, і навіть подих твій зникне назавжди...

Хоч куди подивишся – до самого обрію стеляться піски. Ані живої душі... Знесилений Подорожній засапано дихав і ледве переступав обважнілими ногами. Позаду плентався верблюд: вірний господарю – приречено чекав смерті. Подорожнього вже давно гнітила необхідність пристрелити сіромаху, аби не мучився. Та постійно гризла думка: а якщо після вбивства відданої істоти на обрії з'явиться жаданий оазис? «Нізащо! Як мені жити після цього?» – господар втовкмачував собі ці слова щоразу, коли за спиною лунали болісні стогони тварини. Сонце все лютішало. У голові загули дзвони, а навколишні звуки потроху нишкли і зникали. Проте він усе ще відчував пісок, який з кожним кроком засмоктував у себе і не бажав відпускати, ваблячи жаданим відпочинком. Рухаючись, Подорожній помічав, як слабшали та вже геть не відчувалися від втоми ноги, і тільки одна думка ще бриніла на поверхні свідомості: «Хіба він ще живий?» Не було сили зупинитися й озирнутися. Та позаду вже зникло важке дихання і шелестіння піску. Іноді, коли на нього знову набігала хвиля бажаної неминучості, він намагався впевнитися, що вірний друг, як і раніше, поруч. Коли хвиля відпускала, а Подорожній приходив до тями, то розумів, що верблюд вочевидь уже загинув. Його пронизував біль: відкриті ділянки обпеченої шкіри відчували подих вітру і гарячий дотик сонця.

Та ноги рухалися... Вони вже не корилися господаревому глузду і пересувалися самотійно... Наче розуміли, що потрібно рухатися, і байдуже: куди і як! Подорожнього вже не принадував, як раніше,

рятівний оазис. Його зір невблаганно затьмарювався... Рухався наосліп.

Нарешті, він побачив білий промінь сліпучого світла крізь заплющені повіки. Відчув ніжні дотики рук і лагідний голос. Ласкаве тепло огорнуло і пестило його з усіх боків. Потім усе повільно розчинилось у суцільній темряві...

Подорожній опритомнів під високими пальмами на тканинах, розстелених на траві. Вдалині височіли бархани... Біля вогнища сидів чоловік і мовчки дивився на таджин^[1]. Втомлений вигляд не псував витончені риси його шляхетного обличчя. Побачивши, що Подорожній отямився, чоловік поволі перевів на нього свій погляд.

Подорожній усвідомив, що перед ним – виняткова Людина. Її очі ввібрали Всесвіт з його галактиками і законами, материнську любов і турботу про ближніх, мудрість усіх монахів і філософів планети.

Чоловік узяв глиняну тарілку, що лежала неподалік, і зсунув покришку таджина. З нього клубочився пар, зникаючи у повітрі, посвіжілому після денної спеки. Поклавши на тарілку гарячі овочі й наливши у склянку воду, чоловік наблизився до Подорожнього та поставив їжу біля нього. Піймавши вдячний погляд гостя, рятівник повернувся до вогнища.

Подорожній єдиним духом випив склянку води, скуштував овочі й спробував підвестися. Та миттєво зрозумів марність своєї спроби. Йому не підкорялося тіло... Рятівник дбайливо за ним спостерігав. Раптом обличчям Подорожнього промайнула судова розпачу і тривоги. Різкими рухами голови він уперто намагався знайти когось поглядом!

– Не я тебе врятував...

Гість, зрозумівши всю гіркоту того, що трапилося, сумно відкинувся назад на розкинуті тканини і вдячно подивився крізь сльози у чисте небо.

ГЛАВА 1

Велфарій лежав на березі річки Ланг. Його блакитні очі вчаровувалися розкішною панорамою мальовничих лісостепів та ясного золотаво-червоного неба.

Повновода Ланг, найстрімкіша річка Патрії, владно прокладала собі шлях крізь барвисті долини, де хвилювалася повінь соковитих трав жовтого, зеленого, червоного, блакитного, а подекуди й фіолетового кольорів, вибухали діамантовим іскрінням дерева, білі та пухнасті, наче кульбаби, де-не-де зволожені акварельною ніжністю зеленого листя. В небі щойно зійшло друге сонце, і долини заливало сліпучо-білим і золотистим промінням. У дивовижні співи птахів впліталася дзюркотливе жебоніння цілющої води, що створювало ідеальні умови для безтурботного відпочинку та натхненних роздумів.

Велфарій мав міцну статуру. На обличчі патрійця темніла легка неголеність, чорняві пасма вільно спадали на високе чоло, ледь торкаючись широких густих брів. У молодому тілі відчувалася сила ентузіазму й нестримність.

Патрійці через низьку гравітацію мали середній зріст близько двох метрів, та сам Велфарій мав лише метр і вісімдесят сантиметрів.

Він завзято спостерігав за вихилями риб-стрибунців, що ними аж кишіли глибини Лангу. Рибини виринали з води і, порхнувши поверхнею на вертикальних плавцях за течією, здійснювали карколомні стрибки, хапаючи на льоту трикрилих комах. Чималі місцеві комахи мали три крила: по одному з боків, а третє миготіло ззаду. Заплави Лангу вкривали зарості високих квітів з яскравими фіолетовими пелюстками. Солодкість їх щедрого нектару принаджувала силу-силенну трикрилих, змушуючи легковажних комах необачно знизитися. А риби-стрибунці тільки й чекали такої

нагоди і, вигинисто лавіруючи плавцями над хвилями, хапали здобич, не гаючи часу.

Дивлячись на вибрики річкових мешканців, Велфарій обмірковував свою долю. Сто п'ятдесят років тому його свідомість матеріалізувалася у тілі, розпочавши новий виток свого вдосконалення, і для нього, як і для всіх жителів Патрії, було зроблено мапу життя – Шлях. Той містив у собі провідні, вирішальні моменти подій – Точки, які неодмінно відбудуться у житті незалежно від волі Велфарія. Їхня якість і глибина залежали від щосекундного здійснюваного ним вибору. Точки зв'язувалися мінливими і рухливими варіантами-лініями. Виходило, що час між Точками утримував мільярди ймовірностей потенційних варіантів – ліній. І лише від волі власника Шляху залежало, який варіант почне втілюватись у його житті. Утім, існував аспект, що віддавна турбував Велфарія. Річ у тім, що на його Шляху місце, призначене для наступної Точки, залишалося порожнім. І це був перший і єдиний випадок в історії патрійської цивілізації.

Друге сонце піднялося з-за обрію і вже гарненько припікало, тому риби-стрибунці, переловивши досхочу трикрилих, залягли на дно Лангу. Птахи теж позмовкали, поблизу виразно чулося лише дзюрчання річки. Велфарій перевернувся з одного боку на інший і подивився у височінь, охоплюючи зором небесний простір між двома світилами. Він усвідомлював, що пронизує поглядом не звичайне небо, а запаморочливу космічну порожнечу, що сягала на фантастично велику відстань за межі Патрії та його галактики. У голові й тілі з'явилося відчуття розширення. Потім він уявив, що летить на планеті разом із зірками в космічному просторі. Потім у голові тоненько задзвеніло. І, нарешті, чіпко утримуючи подумки цю реальність, він фізично відчув себе частиною безмежного Всесвіту, разом зі своєю планетою, зірками і галактикою. По шкірі сипонув холод, і волосся стало дибки...

Він почав займатися такими вправами ще з раннього дитинства. А коли шістдесят років тому вперше в житті полетів до іншої зоряної

системи, то враження від справжнього космосу, який пізнав і внутрішнім чуттєвим, і зовнішнім фізичним сприйняттями, цілком співпало з уявними картинами дитинства. Це завжди було для нього ефективною і чудовою можливістю заглибитися у спокій.

Раптом Велфарій відчув Виклик свого колеги – Алмія. Виклик на Патрії означав переміщення інформації у просторі від одного патрійця до іншого. Така передача відбувалася завдяки відкритим наукою властивостям простору і підвищенню здібностей головного мозку представників цієї цивілізації.

Алмій працював співробітником Центру космології в Інституті науки. Інститут науки був єдиним центром наукових досліджень та освіти, який замінив собою всі університети, інститути, академії та школи. Це відбулося за часів Великої Уніфікації: у період історії цивілізації, коли повсюдно відбувалося об'єднання різних сфер життя суспільства, насамперед у громадській, мистецькій та науковій галузях.

– Вітаю, Велфарію! Чому так довго не озивався? – пролунало в голові. Приємно було почути близького друга, з яким провів багато років своєї юності.

– Вітаю, друже! Даруй, що змусив чекати. Надто заглибився у роздуми.

– Мабуть, все про Точку думаєш?

– Гм... – на обличчі Велфарія промайнула ледве помітна усмішка. – Так, ти маєш рацію. Адже час спливає. Небагато лишилося до Події...

– Навіщо цим перейматися?... Ти ж освічена людина! – бадьорими словами Алмій намагався покращити настрій друга. – Тобі відомо, що свідомість нікуди не зникає, навіть якщо припинить існування твоя біологічна форма. Сьогодні, дякувати долі, не Темні віки, аби так непокоїтися.

Велфарія зворушило піклування приятеля.

– Дякую, друже. Ні, я взагалі-то не переймаюся. Навпаки, мене охоплює велика цікавість. Та не стосовно так званої смерті. Ти ж пам'ятаєш, що мій Шлях має Точки навіть після порожнечі.

– Так, це – правда, – відповів Алмій і перейшов до справи: – Тут у нас дещо відбувається... – він вмовк, добираючи слова: – Тобі слід негайно прибути до Кордісу.

– Гаразд. Щось важливе? – стурбовано запитав Велфарій.

– Так, – пролунала рішуча відповідь.

Велфарій давно знав одну рису свого друга: уміння бути максимально делікатним. Він би ніколи не насмілювався перервати відпочинок свого приятеля, якби не сталася якась загрозна подія.

– Міла не виходить на зв'язок уже шосту добу...

* * *

Міла народилася в один рік з Велфарієм та останні п'ятдесят років працювала у Центрі космології. Однак вперше вона потрапила до Центру, коли Велфарій уже активно проводив дослідницькі роботи у глибинах далекого космосу. Вона закінчила навчання на кафедрі позапатрійних цивілізацій із чудовими результатами і, без вагань погодившись на стажування, вирушила до системи Z242. Навколо двох зірок, зв'язаних тяжінням, оберталося декілька газових гігантів. На одному з них мешкали бактерії, які пристосували своє існування до суворих умов цього світу. Таке частенько зустрічалося: коли на планетах без твердої поверхні, літаючи в газових потоках, вирувало життя. Тож дівчину, яка мала великі знання з астробіології, такі обставини анітрохи не здивували. Ба більше, останні дослідження та опрацьовані результати вчених Патрії, а також знання, отримані на сорок дев'ятому рівні інформаційного поля Всесвіту, підтверджували, що такий стан – далеко не межа для можливостей біологічної матерії.

Отримані висновки, вже після повернення на Патрію, дали їй змогу написати блискучу наукову працю про систему Z242, а потім деякий час з успіхом займатися викладацькою діяльністю й розробляти теорію просторової діри. Сутність цієї теорії полягала в

тому, що коли галактика сформувалася, а чорна діра в її центрі остаточно нагромадила свою критичну масу, поглинувши завдяки всеосяжній гравітації навколишню речовину, разом і чорні діри менших розмірів, тоді настає момент, коли обсяг кількості матерії та енергії є достатнім, аби у центрі такої діри стався вибух. Саме таким способом народжується реальний Всесвіт. Звісно, для спостерігача ззовні його розміри здаватимуться в такій дірі надзвичайно маленькими. Проте якщо поринути у глибини такого Всесвіту, пролетівши в чорну діру далеко за горизонт подій, тоді простір, навпаки, виглядатиме таким же безмежним для спостерігача зсередини, як і зовнішній Всесвіт, з якого той прийшов. З цього випливає, що й Патрія у складі своєї галактики перебуває всередині чорної діри. На підставі інформації на сорок дев'ятому рівні таке тлумачення світоглядної теорії наука не піддавала сумніву, як і доведений факт, що зазначена спіраль – неосяжна як у бік зменшення, так і у бік зростання.

Слід зазначити, що кожна галактика має панівну цивілізацію, котра досягла найвищого розвитку. Цивілізація Патрії була найдавнішою в галактиці, тому домінувала над усіма іншими. Природно, що під час її існування було накопичено чимало досвіду і знань. Зокрема доведено здатність Всесвіту жити і розвиватися на основі певного універсального закону, яким є глобальне інформаційне поле, що складається з численних прошарків. Зміст кожного прошарку пізнається розумом лише у процесі еволюції свідомості – особливої матерії небіологічного характеру. Отже, відбувається природне зближення свідомості та поля – універсального закону. Проте існував парадокс, який полягав у тому, що для еволюційного руху свідомості потрібна біологічна форма.

Тільки на два питання досі не могли отримати відповіді: скільки у цьому полі міститься прошарків і де воно закінчується; а також: навіщо і чому свідомість має себе розвивати і зближувати з законом?

Міла відчула справжній захват, коли дізналася про сигнал із далекої планети під номером S24 в системі S24ASK, який декілька років тому прийшов від штучного супутника. Той був створений кілька сотень мільйонів років тому представниками її цивілізації на випадок, якщо життя на планеті S24 подолає планетарну гравітацію і сповістить про своє космічне громадянство в галактиці. Після сигналу, за відпрацьованим планом, до цієї планети відправилася спеціальна група з відділу позапатрійних цивілізацій Центру космології для встановлення постійного контакту. Його зміст полягав у розкритті для молоді цивілізації глибинних особливостей світоустрою і, за можливості, у підтримці її майбутнього розвитку, який би відповідав принципам удосконалення, а не деградації.

Після встановлення контакту з представниками планети S24, група повернулася на Патрію. Наступним етапом було зміцнення налагодженого контакту, а для цієї мети вистачало присутності лише одного патрійця. Цим представником зголосилася бути Міла.

* * *

Кордіс по праву вважався найголовнішим містом планети, як колись – столицею держави патрійців. Колишня держава мала глибоке історичне коріння, але її значення як інституту організації патрійського суспільства закінчилося з початком епохи Великої Уніфікації. Патрійці були менш схильними до контролю, ніж усі інші цивілізації галактики. Тому чималу частину свого життя присвячували роздумам на самоті й самовдосконаленню. Вони розуміли, що до певного часу держава для них є життєво важливим інструментом, завдяки якому долається хаотичність суспільних відносин. Саме таким переламним моментом став початок Великої Уніфікації.

Впродовж короткого терміну невізнанно змінилися світорозуміння та життєві основи патрійського суспільства. Спершу

держава поступилася місцем індивідуальній свідомості, основа якої складалася з Принципів – універсальних для всіх жителів Патрії цінностей та пріоритетів розвитку. Паралельно почалася ера синхронізації: були створені синхронізаційні центри для узгодженості між різними соціальними групами. Проте сягнути вінця розвитку в сьогоденні дозволило відкриття інформаційного поля Всесвіту. Воно виконувало дві генеральні функції: координаційну та інформаційну. Перша забезпечувала інформованість про всі події, пов'язані з представниками патрійської цивілізації, і разом з Принципами дозволяла кожному патрійцю робити безпомилкові та влучні рішення у повсякденному житті. Друга забезпечувала можливість користуватися величезним обсягом інформації, починаючи з подій минулого і закінчуючи глобальними питаннями організації світобудови. Отже, синхронізаційні центри, як і держава, свого часу втратили важливість, а політичне життя зникло назавжди як форма вияву діяльності держави.

Усе місто охопила жива смарагова повінь. Велетенські просторі будинки височіли серед буяння рослинності, округлою формою більше схожі на острови поміж зеленого океану. Їхня прозорість зі шляхетною красою та величчю втілювала характер патрійців: щирий, справедливий і вишуканий. Перше світило, найяскравіше, вже хилилося до обрію і мінилося на поверхні споруд жовтогарячим саявом, а на троні небесного zenіту палало друге сонце, яке щойно зійшло з протилежного боку. У духмяному весняному повітрі літали білі грудочки, схожі на кульки снігу, милуючи око гармонійністю пухнастих візерунків на тлі золотистого неба.

Маленький патрієць гуляв зі своєю мамою, та раптом зупинився і позирнув на небо. Він вдивлявся у безмежжя... Чи побачив зірочку, яка ніяково підморгувала йому. А може, цілу галактику, що принадливо сяяла мільйонами таких зірочок?... Потім він подивився уважніше і помітив, що насправді вона дивовижно світиться різноманітними кольорами: малиновим, жовтим, блакитним, білим.

– Мамо, мамо! Дивись, яка гарна зірка! – вигукнув він. Мати, яка тихенько йшла слідом, зупинилася поряд і глянула вгору:

– Дуже гарна, любий. А що це за зірка?

– Ага! Упіймалася! – з переможним тріумфом промовив малюк. – Це ж зовсім і не зірка!

– Справді?... Тоді розкажи мені... – приязно попросила усміхнена мати.

– Це – галактика чотириста п'ятдесят сьома з кластера S, – сказав хлопчик, заплющивши оченята. – Налічує в собі понад дев'яносто мільйонів зірок і...

– Який ти в мене розумник! – танула від ніжності матуся.

Хлопчик відкрив очі і подивився на маму. У його погляді злилися водночас розгубленість і зацікавленість.

– Що трапилося, сонечко?

Дитя добряче над чимось метикувало.

– Мамо, а за межами нашого Всесвіту знаходиться таке ж інформаційне поле?

– Не знаю, любий, – мама геть не чекала такої розмови і дещо розгубилася. На мить замислилася: – Мабуть, що так.

– А на якомусь рівні ми зможемо дізнатися про це?

– Аякже. Можливо, вже на наступному – п'ятдесятому.

– А скільки їх взагалі? – розмова припала дитині до серця.

– Не знаю, сонечко.

– Як на мене, їх може бути незліченно, – рішуче промовив малюк...

* * *

Велфарій летів на антиграві до міста Кордіс. У польоті він декілька разів перетинав розкішні різнобарвні луки. На одній із них його увагу привернув величезний табан, який пасся серед високої трави. Ці рідкісні тварини колись майже зникли через патрійське

техногенне втручання. Коли ж у часи Великої Уніфікації патрійці перенесли все промислове виробництво на далекі планети своєї зоряної системи, то популяцію табанів вдалося відновити.

Ця тварина вражала гармонійним поєднанням краси та розуму. У глибині ясних карих очей нуртувала свідомо думка та розуміння. Велике тіло гордовито басувало на чотирьох струнких ногах з копитами та виглядало могутнім і пружним. Зазвичай зустрічалися лише білосніжні особини з розкішними хвостами.

Тварина, почувши ультразвук працюючого двигуна антиграва, підвела голову й пильно глянула на Велфарія. Сонце зблиснуло на довгому молочного кольору розі з горизонтальними кільцевими смужками. Велфарій пригальмував антиграв і знизився майже до землі. Табан нашорошився – тварини не боялися більш розвинених жителів Патрії, але до себе не підпускали. Вони завмерли, не зводячи один з одного погляду. Зрештою, патрійця залихоманило, неначе мурашня сипонула по тілу. «Оце так сила свідомості», – здивувався Велфарій і підняв свій антиграв на попередню висоту. Перед тим як вирушити далі, він знову помилювався табаном. Той стояв, як і раніше, нерухомо, але його погляд потеплішав. Табан глузливо смикав своїми довгастими чутливими вухами, підморгував очима і, здавалося, посміхався.

* * *

Тільки-но вони наблизилися до лави, як та відскочила від землі і зависла у повітрі за допомоги антигравітаційної подушки. Жінка сіла, лагідно пригорнувши до себе сина.

- Матусю, а як ти вважаєш, інформаційне поле – живе?
- Живе? – милуючись своєю дитиною, перепитала вона.
- Аякже. Адже воно самотужки розвивається...
- Синку, зрозуміло, що воно – живе. Інформаційне поле є всюди, та найбільше – виявляється у свідомості. Життя має всеохопне

значення. Колись у давнину ми визнавали тільки його біологічний вияв. А насправді життя – це свідомість, яка охоплює простір усіх Всесвітів. А будь-яка свідомість завжди розвивається.

– Але ж, почекай... – хлопчик вивільнився з маминих рук і замислено вмотивувався поруч. – Чи здатне інформаційне поле існувати без свідомості і без простору?

– Серденько, ти поки що не маєш усієї інформації, – ласкаво посміхнулася мама. – Ти ще маленький. З часом ти отримаєш багато відповідей, а разом з ними – і нові питання.

– Ти мені не відповіла... – насупився хлопчик.

Жінка знову розквітла ніжною усмішкою.

– Безперечно, здатне! – голосно озвався чоловік, що підходив до них.

– Велфарію!

– Здрастуй, Злато! Привіт, малий!

– Здрастуйте, Веле! – радісно зацвірінькав дитячий голос.

– Навчаєш малюка законам світобудови? – задоволено поцікавився Велфарій.

– Веле, – квапливо повідомив хлопчик, – мама не дає відповіді на мої питання!

– Складні питання... – сміючись, уточнила Злата.

Велфарій теж засміявся.

– Так, хлопче! У тебе питання хитромудрі. Вважаю, що навіть найкращі фахівці нашого Інституту науки неспроможні щиро тобі відповісти, – хлопчик задерикувато дивився на нього. – Давай я тобі поясню свої міркування з цього приводу. За допомоги наших викладачів ти вже опанував певними навичками взаємодії з інформаційним полем, тож тобі відомо, що вся відкрита для нашого розуміння інформація перебуває в межах прошарків – від першого до сорок дев'ятого. Наразі, на мою думку і моїх колег з Центру космології, внаслідок пришвидшення нашого прогресу ми впритул наблизилися до п'ятдесятого рівня.

– Отже, – завзято втрутився малюк, – цілком ймовірно, що подальші події якось пов'язані з нашою чорною дірою...

– Так. Я теж з цим згоден, – Велфарій був приємно вражений. – Відомо, що кожна панівна в галактиці цивілізація несе відповідальність за свою чорну діру і зародження в ній наступного Всесвіту. Своєю чергою, Всесвіт утворюється під час вибуху в дірі, показником чого є два потужні промені чистої енергії, які викидаються назовні з полюсів діри. Проте, як відомо, для того, щоб Всесвіт народився, панівна цивілізація неодмінно має вчинити певну дію.

– Саме наша чорна діра мусить незабаром вибухнути... – переконливо сказав хлопчик, який уважно слухав Велфарія. – Може доречно зв'язатися з іншими панівними цивілізаціями в інших галактиках і запитати, що вони робили і як все це відбувалося у них?

– Це можливо, – втрутилася Злата, – але, за всіх універсальних принципів побудови і функціонування простору, весь парадокс удосконалення полягає саме в тому, що кожна цивілізація отримує абсолютно неповторний для інших досвід та унікальні знання з інформаційного поля.

Злата зауважила, як син знімає окуляри.

– А можна докладніше? – попросив він тихо.

Велфарій сів поруч із хлопчиком і обійняв його однією рукою.

– Що ти відчуваєш? Що зараз у тебе на душі? – поцікавився він у малюка.

– Позитивні емоції задоволення, – дитина прислухалася до себе. – Радість.

– Чому?

– Тому що я розмовляю з вами, гуляю з мамою... – він запитливо глянув на маму: – Ще й тому, що завтра ми з тобою вирушаємо з Кордісу милуватися табанами...

– Наразі ти виробляєш позитивний заряд, – зазначив Велфарій. – Патрієць, подібно іншим різноманітним формам високоорганізованої свідомості, володіє унікальною силою, яка в

майстерних руках і за еволюційного застосування є найціннішим інструментом для самовдосконалення. Коли ти відчуваєш позитивні або негативні емоції, а точніше кажучи – настрій, то неодмінно створюєш особливі, відповідні до обставин, частинки, які здатні передавати свій позитивний або негативний заряд таким же частинкам навколишнього простору.

– Які мають нейтральний заряд... – уточнив хлопчик.

– Так, – Велфарій пояснював далі: – Отож якщо джерело частинок негативного заряду рухається в просторі від точки «А» до точки «Б», то заряд частинок точки «А» за певний час набуде нейтрального, а заряд частинок точки «Б» – негативного значення. Утім, на практиці не все так просто. Бо кількість частинок, які отримали належний заряд, здатна також безпосередньо впливати на концентрацію іншої матерії у Всесвіті – свідомості.

– Гніваєшся – отже, генеруєш частинки з негативним зарядом, – малюк демонстрував неабияку сумлінність. – Потім такий стан вони передають частинкам простору, збільшуючи кількість негативного заряду. А потім вони нищать таку матерію, як свідомість.

– І тому це призводить до її деградації, – лагідно поставила логічну крапку Злата. – У цьому полягає ще один парадокс вдосконалення: аби свідомість динамічно розвивалася, їй потрібна біологічна матерія, яка володіє емоціями.

– Утім, необхідно пам'ятати, що процес розвитку містить дуже широкий спектр – як деградацію, так і вдосконалення, – підхопив Вел. – Інакше кажучи, розвиватися можна, рухаючись як вниз, так і вгору, – Велфарій звів вказівний палець правої руки до неба.

* * *

Чоловік зручно влаштувався у кріслі і роздратовано тарабанів по елегантному столику пальцями лівої руки поряд з округлим пласким предметом чорного кольору. За відкритим вікном голосно співав

натхненний до самозабуття джезіс. Лискучі пір'їни на крилах виблискували переливчастими кольорами: від темно-жовтого до фіолетового. Під великим оранжевим дзьобом мерехтіла зіркою сліпучо-біла пляма, від якої розбігалися по тілу коричневі смужечки. На голові стовбурчилися три чубчика: один на маківці і два з боків. Чарівливі співи чергувалися з паузами, під час яких птах завзято чепурився.

Чоловік дочекався перерви у співі джезіса, розплющив зелені очі, мляво взяв зі столу чорний предмет і легким рухом кинув його перед собою. Торкнувшись підлоги, прилад із отвору в центрі викинув угору голограму іншого чоловіка.

– Ви знайшли її? – холодно спитав зеленоокий.

– Ні, але ми вживаємо всіх можливих заходів, – озвалась голограма.

– Залучайте максимально, понад усі обмеження, владу і силу представників місцевої цивілізації. Використовуйте всі доступні для нас можливості до початку Події... Часу майже не залишилося...

– Все зрозуміло. Дозвольте розпочати?

– Виконуйте негайно!

Голограма зникла. Чоловік відкинувся на спинку крісла і знову заплющив очі, насолоджуючись співом джезіса.

* * *

– А як щодо іншого парадоксу у зв'язку з унікальністю знань? – наполягав хлопчик.

Велфарій запитливо глянув на Злату, яка сама взялася пояснювати:

– Що для однієї цивілізації добро, для іншої – зло. Те, що ми тобі щойно розповіли, – це загальні принципи організації та функціонування для всього простору. Проте досвід, отриманий цивілізацією у вигляді накопичених знань разом з моральною складовою, може застосовуватися геть по-різному.

– Дивись, – перехопив естафету Велфарій, – ось найпростіший приклад. Для представника однієї цивілізації слова з тексту молитви матимуть позитивне значення і, безсумнівно, під час їх проголошення викличуть у нього відповідні емоції. Далі вступає в дію загальний принцип зарядності, внаслідок чого він відчуває зростання сили і, за певних умов, звісно, нових знань. А для представника протилежної цивілізації слова молитви можуть виявитися джерелом негативних емоцій – внаслідок чого він морально спорожніє, а стан здоров'я погіршиться.

– Тому що частинки з негативним зарядом знищують не тільки свідомість, а й інші види матерії, а саме – біологічну?

– Правильно. Проте свідомість – передусім...

Усі замовкли, а Велфарій замислився. Злата ще ніколи не бачила такої величезної напруги думок, як та, що відбивалася на його обличчі.

– Останнім часом я нерідко помічаю, що ти намагаєшся приховати хвилювання... – сказала вона, перервавши тривале мовчання і приязно поклавши руку йому на плече.

Велфарій підвів очі і збентежено усміхнувся:

– Мені вже час до Центру космології...

– Веле! Дай мені відповідь, будь ласка, ще на одне питання!

– Запитуй, – сказав він.

– Як на твою думку: чи може інформаційне поле існувати без простору?

* * *

Центр космології, як структурна одиниця, входив у склад Інституту науки. Інститут містився в величезному будинку найдивовижнішої архітектури: від самої землі здіймалися до неба три гігантські вигнуті металеві колони, що охоплювали собою п'ять поверхів-будівель трапецієподібної форми. Центри поверхів пронизував

вертикальний трубчастий канал з окремими ліфтами, що з'єднували між собою приміщення різних рівнів. Поверхи з усіх боків прикрашала розкішна рослинність із духмяними візерунками рідкісних квітів. Верхівки трьох колон тримали на собі оглядовий майданчик, всередині якого містилася оранжерея, де кожен мав змогу відпочити на самоті. Звідти відкривалася широка панорама на навколишні пейзажі: Кордіс звідусіль оточували віковічні ліси і прекрасні луки. Сонце вже прихилилося до виднокраю, і його промені полум'яніли на білому облямуванні верхівок дерев і зеленому листі, що майоріло аж до небосхилу. Вечоріло...

Патрія, четверта планета бінарної зоряної системи, кружляла довкола двох зірок-компаньйонів. А період обертання навколо своєї осі характеризувався значною швидкістю. Тож на планеті в певні періоди року ночі майже не наставали внаслідок їх швидкоплинності. Коли одне сонце заходило за небокрай, друге ще кілька годин світило. Шістдесят відсотків планети займав суходіл, решту поверхні вкривала вода. Переважно – озера та річки. Гори зустрічалися досить часто, пустель і посушливих місць майже не було.

В оранжереї на вершині будівлі стояв патрієць. Він підійшов до краю оглядового майданчика і крізь прозору підлогу дивився донизу.

Поблизу однієї з колон Інституту опустився антиграв. З нього вийшов молодий чоловік віком близько двохсот років, худорлявий, але зграбний. Біле волосся вершкового відтінку акуратно зачесане набік. Аристократичні риси його обличчя демонстрували дисципліну, солідність намірів і ретельність у всьому. Він вийшов з апарату і швидко попрямував до однієї з колон. Зупинившись на півдорозі, підвів ліву руку і щось сказав. На приладі з тьмяним зеленим підсвіченням, що кільцем обіймав зап'ясток, виникла голограма з кулястим об'єктом і видовженим струменем пилу, що наближався до нього. Вимкнувши голограму, він якнайшвидше поспішив до ліфта.

Одне з двох сонць нарешті зайшло за обрій, над яким з'явилися невеликі рожеві хмарки. Зграї птахів, серед яких яскравіли і джезіси, радісно літали у піднебессі й безтурботно гралися один з одним. Чоловік з оранжереї дивився, як у небі швидко промайнув метеороїд, залишивши за собою на якусь мить вогненний слід. Через декілька секунд так само блискавично з'явився і згаснув інший.

– Здається, почалося... – пролунало за спиною.

Велфарій обернувся. Перед ним стояв усміхнений Алмій. Вони дружньо обійнялися і привітали один одного.

– Розповідай, що сталося з Мілою, – вони сіли на лаву на антигравітаційній подушці.

– Все почалося з того, що вона вирушила налагоджувати контакт із представниками цивілізації планети S24.

– Саме тієї, яка нещодавно вперше вийшла в космос?

– Так. Наша група вже відвідала її декілька років тому. Як підсумок візиту – встановлення контакту і створення міжцивілізаційної комісії. Загалом усе відбувалося як завжди у схожих ситуаціях...

– А навіщо саме Міла зголосилася бути представником Патрії? Вона ж займалася тільки викладацькою та дослідницькою діяльністю? – в очах Велфарія – здивування і розгубленість. – Адже всіма контактами завжди займалися наші хлопці-практики з відділу позапатрійних цивілізацій...

– Цього ніхто не знає. Утім, можливо, у неї були на це вагомі підстави... – Алмій спробував пояснити вчинок Міли. – Вона ж у нас завжди була феноменом: понад те, що у неї відсутній Шлях, ще й обмежений зв'язок з інформаційним полем – і тому їй неможливо прийняти Виклик, а нам складно вирахувати її точне місцеперебування.

– Та феноменів у нас і без неї вистачає... – Велфарій вперше під час розмови дозволив собі усміхнутися. Алмій кинув на нього вимогливий погляд. – Мій теж непоганий.

Та співрозмовник Вела залишився незворушним:

– Чудово, що ти нагадав мені про свій феномен. Знаєш, Веле, у мене є ґрунтовні причини вважати, що твоя таємниця з Точкою може бути якось пов'язана з цією подією.

Велфарій здивовано звів брови. Алмій продовжував:

– По-перше, ми зараз стоїмо на порозі найграндіознішого стрибка у нашому розвитку. П'ятдесятій рівень дасть нам цілковито нові знання і можливості, а разом з тим – активізацію викликів вдосконалення, – Алмій говорив натхненно і переконливо. – По-друге, ось-ось у центрі нашої галактики, у чорній дірі, народиться Всесвіт, тому нам необхідно осмислити механізм і сам процес взаємодії з тканиною простору-часу всередині діри у мить вибуху, щоб все вийшло у нас правильно. І по-третє, добре зрозуміло, що все вищезазначене мною взаємозалежне одне від одного.

– Цілком з тобою згоден. Одначе до чого тут мій Шлях й інцидент з Мілою? – у голосі Велфарія відчувалося занепокоєння.

Алмій поклав руку на плече друга і схвально, з властивим йому спокоєм у погляді, трохи стиснув долоню.

– Я добре розумію всю твою стурбованість щодо свого майбутнього, – Алмій говорив тихо, наче заколисував скривдженого малюка. – Одначе я раніше вже казав тобі, що не розумію твоїх побоювань щодо цього...

– Та я ж цим геть не переймаюся...

Несподівано розмову перервали зовнішні спалахи світла. Їхню увагу привернули десятки метеороїдів, що залітали в атмосферу і так само стрімко згоряли. В останню мить свого зникнення кожен з них випромінював усю накопичену за мільярди років енергію, востаннє осяваючи навколишній простір. На золотисто-червоному небесному тлі підсвічувалися сонцем великі та густі шлейфи барвистого диму від кожного метеороїда. Утім, такі метеорні потоки були цілком безпечні для планети та її мешканців. Навпаки, це завжди справляло на патрійців колосальне враження, даруючи насолоду й задоволення.

– Красиво... – захоплено, похитуючи головою, видихнув Велфарій.

Алмій викликав голограму системи управління функціями будівлі та жваво щось набирав на віртуальній клавіатурі. Щільність прозорого матеріалу зменшилася. Рокотання, гуркіт із протяжним свистом увірвалися до приміщення.

– Є процеси, які змушують усвідомлювати всю мою мізерність перед неосяжністю Всесвіту й подій, що відбуваються в ньому, – зосереджено говорив Велфарій. – Та коли розумієш, що весь простір керується ідеєю розвитку і бореться за кожне прийняте тобою рішення, то відчуваєш всю свою надзвичайну вагомість і весь закладений цим Всесвітом у тобі найглибший зміст...

Велфарій повернув голову і глянув на Алмія. Той уважно слухав свого друга, не здригнувши жодним м'язом на обличчі: він мав унікальну здатність контролювати свій психічний стан. Іноді здавалося, що у нього геть відсутні нерви. Та увагу Велфарія привернули його блискучі зелені очі, що волого блищали від прихованих внутрішніх емоцій. Алмій отямився, помітивши пильний погляд свого приятеля, і всміхнувся звичною спокійною посмішкою.

* * *

З початком Великої Уніфікації патрійці почали поступово використовувати свою психічну енергію замість електричної. Це наукове відкриття збіглося з грандіозним стрибком в їх удосконаленні та зародженням Принципів. Звісно, в ті часи неможливо було досягти цілковитого взаємозв'язку з інформаційним полем. Та було цілком зрозуміло – оволодіти безмежною силою енергії спроможне лише високоморальне суспільство з розвиненою індивідуальною свідомістю.

Основою психічної енергії були частинки, які вироблялися біологічною матерією, – евотони, саме ті, що несуть позитивний або негативний заряд. Нейтральні частинки навколишнього простору для цієї мети не підходили. Отже, патрійці зрозуміли, що єдиним

джерелом психічної енергії є жива істота з високоорганізованою свідомістю. Утім, за однієї умови. Біологічна матерія повинна мати здатність до генерації таких частинок. І патрійцям щодо цього пощастило: як згодом з'ясувалося, аж ніяк не всі високорозвинені цивілізації наділені сильною емоційною складовою. Тож деякі цивілізації здатні створювати лише мізерну кількість частинок, а дехто геть не здатен на таке.

Однією з найважливіших властивостей евотонів було те, що навіть у невеликій кількості вони випромінювали колосально потужну енергію: частинки, що виробляв один патрієць за годину підтримували безперервне функціонування і життя всього Кордісу впродовж двох годин. Друга особливість полягала в абсолютній універсальності самої енергії. Вона давала можливість забезпечити довготривалу роботу будь-якої техніки, передати Виклик один одному на відстань за десятки тисяч світлових років, переміщувати речовину в просторі на значну відстань і змінювати її характеристики.

Велфарій залишався під будівлею Інституту науки поруч зі своїм антигравом. Метеорний потік щасливо оминув Патрію, тільки домішка залишених зорепадом газів у повітрі ще нагадувала про нього. Над її ліквідацією вже метушилися сотні роботів, самовіддано пораючись у вечірньому небі. Друге сонце вже наближалось до обрію, і Вел вирішив прогулятися Кордісом пішки.

Місто занурювалося в сутінки. На деревах уздовж доріжки, що пролягала до центру міста, пухнасті білі квіти стулили пелюстки і втішалися коротким нічним відпочинком. Стихли птахи. Тільки розохочений вітер бринів у зеленому листі дерев і ретельно підстриженій червоній траві навколо них.

Велфарій зупинився біля розлогого куща і замилювався фіолетовими тендітними квітами, що рясно вкривали верхівку. Жовті листочки грайливо лопотіли на поривчатому вітрі. Він підійшов ближче і сів поруч. Під заколисуючий шелест серед ніжної духмяності свіжих квітів самі по собі заплющилися очі. Велфарій

спокійно зробив перший глибокий вдих. Відразу вдихнув вдруге. І втретє... Його дихання майже не відчувалося, а тіло цілком розслабилося.

У цей момент він згадав свого батька: його надійні руки, які міцно обіймали сина під квітучими деревами Лангу; його великі блакитні очі, примружені від щирої радості; його голубливу усмішку і пестливий поцілунок у маківку голови... Того дня вони сиділи на цьому ж місці під великим біло-зеленим деревом і насолоджувалися краєвидами річки.

* * *

– Тату, а чому свідомість гине у присутності евотонів з негативними зарядами, а з позитивними – навпаки, збільшує свою концентрацію?

– Нікому не відомо, синку. Нині ми знаємо лише сам механізм такої взаємодії, – стиха і вдумливо відповів батько. Він міцніше пригорнув сина, підвів голову догори й подивився на небо. – Так замислив простір.

– Хіба простір – мисляча субстанція?

– Я вважаю, що це – так. Життя у Всесвітах підкоряється законам розвитку. А оскільки інформаційне поле цілком заповнює їхній простір, то розвиток є обов'язковою властивістю такого поля. Одначе мені здається, що поле не має визначатися як мірило розвитку, як його початкова та кінцева точки.

– Інакше кажучи, деградація і вдосконалення – дві безкінечні дії? – маленький Велфарій вивільнився від обіймів батька і ліг йому на коліна.

– Радше так. Аналогічно безмежності у незліченності Всесвітів – «явище матрьошки»...

– Ти хочеш сказати, що наш Всесвіт знаходиться в чорній дірі, яка своєю чергою перебуває у більшому Всесвіті, котрий також

розташований у більш великій дірі, і так далі у режимі зростання до нескінченності? І навпаки: в нашому Всесвіті – менші чорні діри, де вміщені менші Всесвіти, і також у режимі зменшення до нескінченності? – спитав син.

– Розумничок ти мій! – погладив його по голові батько.

Перед ними пишалася прилука Лангу у п'яному розмаїті квітів, а над нею нуртувало життя... Метушлива коловерт гігантських метеликів кипіла барвистими вирами над заростями найсоковитіших квітів, переповнених солодким нектаром. Один з цих чарівних красенів перепурхнув прямо до них. Велфарій встиг роздивитися вишукані візерунки на його крильцях: строкаті кола, що концентрично розходилися до країв. У центрі спалахувала невелика цяточка, яка послідовно міняла зелене забарвлення на блакитне, а потім – на синє й навпаки. Елегантні ніжки – акуратно притиснуті до блискучого черевця, а довгі вусики широко розставлені. Знизившись, він кілька разів спробував сісти на Велфарія, який завмер у захваті від його краси... Потім до першого зацікавлено підлетів другий метелик і, покружлявши над зачарованими патрійцями, знову повернувся до гостинних квітів.

– Шкода, що мами немає з нами... – сумно озвався Велфарій, розглядаючи золоте кільце на правому вказівному пальці.

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.

Примечания

1

Таджин – масивний керамічний горщик, щільно закритий високою конічною покриткою.

[Повернутися](#)